

УДК 339.922+327

I. В. Патлашинська, асист. кафедри міжнародної інформації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Україна, м.Луцьк)

Вплив євро регіонів на транскордонне співробітництво сусідніх держав (на прикладі євро регіону «Дністер»)

Робота виконана на кафедрі міжнародної інформації СХУ ім.і Лесі Українки

Patlashynska I.V. Impact of European regions at cross-border cooperation of neighboring countries (for example Euroregion "Dniester"). The concept of "Euroregion" and the impact of the presence of European regions to improve cooperation between neighboring states are analyzed in this paper. The process of creating the youngest Euroregion of Ukraine "Dniester" is examed.

Key words: the European region, transborder cooperation, eurointegration.

Проблеми створення й ефективного функціонування євро регіонів в Україні є актуальними не тільки тому, що ці міжрегіональні асоціації виступають в ролі «піонерів» посилення регіоналізму в Європі, а й тому, що у нашій державі 19 із 25 регіонів є прикордонними територіями.

Метою даного дослідження є з'ясувати історію створення та розвитку перших євро регіонів та визначити перспективи та напрямки подальшого розвитку самого молодого інтеграційного об'єднання – євро регіону «Дністер».

Історія створення євро регіонів сягає 1958 р. коли був заснований перший євро регіон EUREGIO на кордоні між Німеччиною та Нідерландами. Взагалі саме поняття євро регіон походить від англійського слова «Euroregion» і

являє собою європейську форму міжнародної інтеграції, що базується на тісному співробітництві двох чи більше територіальних утворень, що знаходяться у прикордонних районах сусідніх держав Європи.

Створення єврорегіону дає можливість його учасникам засновувати спільні економічні структури, розвивати прикордонну торгівлю, реалізовувати різні проекти в галузі культури, туризму, екології і т.д. В рамках єврорегіонів значно полегшуються умови для перетину кордону громадянами країн-учасниць.

Саме результатом політики Європейського союзу, направленої на децентралізацію політичної та економічної влади і є концепція єврорегіонів.

У своїй роботі «Міжнародне регіонознавство» відомий російський вчений І. Н. Баригін зазначає: « На макрорівні під міжнародним регіоном ми будемо розуміти територіальні утворення всередині двох чи більше країн, які наділені необхідним набором характеристик, що створені з одного чи декількох адміністративних чи інших районів та які проявляють визначну ступінь однорідності у загальному природному, культурному, економічному, демографічному і т.д. ландшафтах. До таких утворень віднесені, наприклад, категорії «єврорегіон»[1; 47].

Існуючі єврорегіони об'єднані в Асоціацію європейських прикордонних регіонів (АЕВР), створену в 1971р. Її членами на даний момент є 90 із 115 реально діючих єврорегіонів.

З 1985р. діє асамблея європейських регіонів (АЕР), яка також приймає участь у координації діяльності єврорегіональних об'єднань.

Єврорегіони часто об'єднують території, що пов'язані географічно. Наприклад, регіон Баварський ліс/Шумава розміщений в одному лісному масиві, а єврорегіон «Татри» - в одній гірській системі. Об'єднуються й історично пов'язані території, наприклад, єврорегіони «Сілезія» чи «Західна Паннонія» [2].

Не є винятками із загального правила і єврорегіони створені на територіях держав учасниць колишнього ССРСР та України. На даний момент наша держава є учасницею приблизно 7 єврорегіонів, таким чином покращуючи співпрацю із сусідніми державами.

У 1993 році був створений перший єврорегіон «Карпати» за участі України. До його складу входять 19 адміністративних одиниць України, Польщі, Словачії, Угорщини та Румунії.

Єврорегіон «Буг» був створений у 1995 році у складі Волинської та Брестської області та Люблінського воєводства.

У 2003 році створений єврорегіон «Слобожанщина» у складі Белгородської та Харківської областей.

У 2003 році також був створений єврорегіон «Дніпро» до складу якого входять Брянська (Росія), Гомельська (Білорусія) та Чернігівська (Україна) області.

Єврорегіон «Ярославна» створений в складі Курської області (Росія) та Сумської області (Україна) у 2007 р.

29 жовтня 2010 року було підписано домовленість про створення єврорегіону «Донбас» у складі Ростовської області Росії та Луганської області України. Планується також приєднання Донецької області до даного єврорегіону. Серед цілей створення цього молодого єврорегіону – розвиток транспортної системи, поглиблення научного та культурного співробітництва, охорона навколишнього середовища і т.д.

Лише рік існує єврорегіон «Дністер» до складу якого входить Вінницька область України та 6 північних районів Молдови. Ініціатором підписання угоди про об'єднання виступала українська сторона ще у далекому 2004 році. Проте політична нестабільність, що мала місце у Молдові, призупинила процес інтеграції. Лише у 2008 році питання єврорегіону знову постало перед керівниками прикордонних територій.

19 грудня 2009 р міністр закордонних справ та європейської інтеграції Молдови Юрій Лянке та міністр

закордонних справ України Петро Порошенко підписали спільне звернення до Європейського союзу відносно використання фінансових механізмів ініціативи ЄС «Східне партнерство» для створення єврорегіону «Дністер».

Організаційні роботи по створенню єврорегіону «Дністер» активізувалися протягом 2010 року. Попередні варіанти статутних документів майбутнього Єврорегіону пройшли погодження у центральних органах виконавчої влади України та Республіки Молдова. З метою прискорення процесу створення єврорегіону «Дністер» облдержадміністрація співпрацювала з Посольством України в Республіці Молдова. В кінці січня 2012 року облдержадміністрацією отримано додаткові пропозиції із молдавської сторони щодо внесення змін до статутних документів єврорегіону. Зазначені пропозиції були враховані та надіслані для повторного погодження в МЗС України [3].

2 лютого 2012 р. в м. Київ в рамках офіційного візиту в Україну делегації Республіки Молдова на чолі з Прем'єр-міністром В. Філатом, відбулось підписання статутних документів Єврорегіону «Дністер», а саме, установчого договору Відповідні документи зі сторони Вінницької області були підписані головою обласної державної адміністрації М.Джигою та головою обласної Ради С.Татусяком. З молдавської сторони договір підписали голови шести районних рад, а саме, районів Сорока, Дондушени, Окніца, Резіна, Флорешти і Шолданешти [4].

Цілями договору про створення єврорегіону «Дністер» являється розвиток та зміцнення добросусідських відносин, партнерство та співробітництво в економічній, соціальній, культурній та гуманітарній сферах між Україною та Молдовою на регіональному рівнях.

Підписавши договір про створення єврорегіону, сторони домовились об'єднати матеріальні та фінансові ресурси, в тому числі в рамках європейських програм допомоги, для реалізації проектів в інтересах соціально-економічного

розвитку регіону. Планується, що створення євро регіону дозволить мешканцям прикордонних районів Молдови та України більш продуктивно вирішувати екологічні та енергетичні проблеми, зберігати національні українські та молдовські етноси в містах проживання українців та молдаван.

27 лютого 2012 р. в рамках святкування 80-річчя утворення Вінницької області відбулось перше засідання Ради Єврорегіону на якому було обрано керівництво Єврорегіону та склад Ради Єврорегіону, а також вирішено інші організаційні питання. Єврорегіон очолив голова Вінницької обласної ради Сергій Татусяк, а його заступником було призначено Віктора Сеу.

В рамках презентації єврорегіону 12 жовтня 2012 року було відкрито його Представництво у Брюсселі. Основна місія Представництва – забезпечення зв'язку Вінницької області та Єврорегіону «Дністер» з європейськими інституціями та участь у програмах ЄС.

Висновки. Таким чином, реалізація політики транскордонної співпраці незалежних держав вже давно і успішно проводиться шляхом утворення інтеграційних об'єднань, які отримали назву «єврорегіон». Європейський досвід налічує уже понад 50 років і ця цифра говорить про ефективність та доцільність існування такого явища. Україна декларує бажання приєднатись до європейської спільноти і одним з реальних кроків і є утворення єврорегіонів. Звичайно реальні результати діяльності єврорегіону «Дністер» будуть видимі значно пізніше, проте уже зараз можна стверджувати про інтенсифікацію та покращення співпраці між його учасниками – Україною та Молдовою.

Джерела:

1. Барыгин Игорь Николаевич. Международное регионоведение : учеб. для вузов / И.Н.Барыгин. – Санкт-Петербург : Питер, 2009. – 380 с.

2. Матеріали вільної енциклопедії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Єврорегион>

[#.D0.9A.D0.BE.D0.BD.D1.86.D0.B5.D0.BF.D186.D0.B8.D1.8F_.D0.B5.D0.B2.D1.80.D0.BE.D1.80.D0.B5.D0.B3.D0.B8.D0.BE.D0.BD.D0.BE.D0.B2.](#)

3. Сайт Вінницької обласної ради [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/weballdocs/ Doc PADG9](http://www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/weballdocs/Doc PADG9).

4. Інтерв'ю Чрезвычайного и Полномочного Посла Украины в Республике Молдова Сергея Пирожкова для Информационного бюллетеня Еврорегиона "Днестр" [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://moldova.mfa.gov.ua/ru/embassy/ambassador/interviews /1046-jevropejskoj-integracii -sposobstvujet-ne-sam-faktsushhestvovaniya-jevroregionov-a-ih-uspeshnaja-i-prozrachnaja-dejatelnosty](http://moldova.mfa.gov.ua/ru/embassy/ambassador/interviews/1046-jevropejskoj-integracii-sposobstvujet-ne-sam-faktsushhestvovaniya-jevroregionov-a-ih-uspeshnaja-i-prozrachnaja-dejatelnosty).